

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Ε Α Α Ε Ε κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 45481/09)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

17 Απριλίου 2012

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Ε Α Α Ε Έκατά **Ελλάδας,**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Anatoly Kovler, *πρόεδρος,*

Λινό-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Erik Møse, *δικαστές,*

και τον André Wampach, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 27 Μαρτίου 2012,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 45481/09) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από δύο υπηκόους του Κράτους αυτού, τις κυρίες Ε Α Α Ε Έ («οι προσφεύγουσες»), οι οποίες προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 28 Ιουλίου 2009 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Ι. Μπακόπουλο και κυρία Γ. Κοττά, δικαστικούς αντιπροσώπους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 2 Δεκεμβρίου 2010, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Οι προσφεύγουσες έχουν γεννηθεί το 1946 και το 1986 αντίστοιχα και κατοικούν στην Αθήνα.

5. Στις 22 Νοεμβρίου 1999, ο Α.Ζ., σύζυγος και πατέρας αντίστοιχα των προσφευγουσών, κατέθεσε ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών αίτηση ακύρωσης της άρνησης του Ταμείου Συντάξεων του προσωπικού του υπουργείου Οικονομικών να του χορηγήσει ένα συμπλήρωμα σύνταξης.

6. Στις 28 Νοεμβρίου 2001, το διοικητικό πρωτοδικείο Αθηνών έκανε δεκτή την αίτησή του και του επιδίκασε το αιτηθέν συμπλήρωμα σύνταξης (απόφαση αριθ. 7749/2001).

7. Στις 23 Απριλίου 2012, το Ταμείο Συντάξεων του προσωπικού του υπουργείου Οικονομικών άσκησε έφεση.

8. Στις 8 Δεκεμβρίου 2003, το διοικητικό εφετείο Αθηνών έκανε δεκτή την έφεση, εξαφάνισε την απόφαση αριθ. 7749/2001 και απέρριψε την αίτηση του Α.Ζ. (απόφαση αριθ. 5033/2003).

9. Στις 20 Σεπτεμβρίου 2004, ο Α.Ζ. άσκησε αίτηση αναίρεσης. Το 2005, ο Α.Ζ. απεβίωσε και οι προσφεύγουσες, ως κληρονόμοι του, συνέχισαν τη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

10. Στις 16 Φεβρουαρίου 2009, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση (απόφαση αριθ. 528/2009). Από τον φάκελο προκύπτει ότι η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε και θεωρήθηκε στις 20 Μαρτίου 2009.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

**I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6
§ 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

11. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

12. Η Κυβέρνηση δεν υπέβαλε παρατηρήσεις.

13. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 22 Νοεμβρίου 1999, με την άσκηση της αίτησης ακύρωσης ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου Αθηνών από τον Α.Ζ., και περατώθηκε στις 20 Μαρτίου 1999 με την καθαρογραφή της απόφασης αριθ. 528/2009 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Διήρκεσε επομένως εννέα έτη και τέσσερις μήνες περίπου για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

14. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3(α) της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

15. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς των προσφευγουσών και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

16. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Frydlender*).

17. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

18. Επικαλούμενες το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, οι προσφεύγουσες παραπονούνται για την ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου την οποία εφάρμοσαν τα διοικητικά δικαστήρια. Επικαλούμενες τέλος το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ.1, παραπονούνται για προσβολή του δικαιώματός τους στο σεβασμό της περιουσίας τους.

19. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων που έχει στην κατοχή του, το Δικαστήριο, στο μέτρο που είναι αρμόδιο να εξετάσει τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς, δε διέκρινε καμία ένδειξη παραβίασης των

δικαιωμάτων και ελευθεριών που εγγυάται η Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλα αυτής.

20. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

22. Οι προσφεύγουσες αξιώνουν 25.060 ευρώ για την υλική ζημία την οποία υποστηρίζουν ότι υπέστησαν λόγω της απόρριψης της αίτησής τους. Αξιώνουν επιπλέον 15.000 ευρώ για ηθική βλάβη.

23. Η Κυβέρνηση αντικρούει αυτές τις αξιώσεις. Εναλλακτικά, σημειώνει ότι το επιδικαστέο για ηθική βλάβη ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 4.000 ευρώ.

24. Το Δικαστήριο δε διακρίνει την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της επικαλούμενης υλικής ζημίας και απορρίπτει αυτό το αίτημα. Απεναντίας, εκτιμά ότι συντρέχει

λόγος να επιδικάσει από κοινού στις προσφεύγουσες 5.000 ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

25. Οι προσφεύγουσες δεν προέβαλαν κανένα αίτημα για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Συνεπώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δε συντρέχει λόγος να τους επιδικαστεί κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

26. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει από κοινού στις προσφεύγουσες, εντός τριών μηνών, 5.000 (πέντε χιλιάδες) ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος, για ηθική βλάβη,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 17 Απριλίου 2012, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Anatoly Kovler

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2012.

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροντσόπουλος